

Hoe krijg je de burger betrokken?

Meepraten Gemeentebeleid

KINDEREN SPELEN IN HET JULIANAPARK TE VEGHEL MET DE NIEUWE SPEELTOESTELLEN DIE ER DANKZIJ EEN BURGERINITIATIEF KWAMEN. FOTO'S: JEROEN APPELS/VAN ASSENDELFT

Als een gemeente nog over een visie praat, loopt de burger nog niet warm. Pas als plannen concreet worden, willen zij meepraten. Zie de windmolens in Meierijstad. Het betrekken van burgers bij nieuw beleid blijft een worsteling.

Van ROBERT VAN LITH HANS VAN ALEBEEK

Hoe gaaf was dat. Anne Ketelaars en Jan de Graaf uit Veghel mochten zelf bedenken hoe zij de gewenste natuurspeelplaats in 'hun' Julianapark wilden inrichten. „Uiteraard in overleg met wijkbewoners en andere betrokkenen'', zegt Anne (37). „Iedereen kon plannen indienen voor de speeltuin.''

Wethouder Harry van Rooijen (VVD) van Meierijstad was meteen enthousiast, er was alleen geen geld, blikte Ketelaars terug. Een probleem dat dankzij de stichting Deken van Miert werd opgelost. „Die wilde graag geld steken in ons burgerinitiatief.''

En zo geschiedde; in april van dit jaar werd de natuurlijke speeltuin aan de oevers van de Aa in Veghel geopend. Een prachtig voorbeeld van burgerparticipatie, werd het genoemd.

Maar zeker niet alles loopt op rolletjes in Meierijstad als het gaat om het mee laten doen van inwoners. Een speeltuin vindt bijna iedereen leuk maar het wordt al een stuk lastiger bij gevoelige of omstreden kwesties. Zo zullen de omwonenden van de toekomstige windmolens en de woonwijk voor arbeidsmigranten heel anders denken over burgerparticipatie.

De protesten van deze boze burgers waren voor de politiek van Meierijstad een van de signalen om burgers beter te betrekken bij nieuwe plannen. En dus begon Meierijstad onlangs met een nieuwe aanpak, die steeds start met een zogenoemd participatie-startgesprek. Hierin bespreekt de raad hoe burgers het beste betrokken kunnen worden bij een project. De eerste sessie ging over de mobiliteitsvisie; hoe gaat Meierijstad in de toekomst om met zaken als verkeer en infrastructuur?

De proef begon met horten en stoten. „We beginnen nu met een leeg velletje papier, maar het is beter als de gemeenteraad vooraf de kaders bepaalt'', stelde fractieleider Laurens van Voorst van Hart. „Dan kunnen burgers binnen die kaders bedenken wat zij willen, als er maar draagvlak is.''

En dan kwamen er ook nog slechts twee 'echte' burgers af op het eerste participatie-startgesprek, de rest van de aanwezigen bestond uit raadsleden, ambtenaren en wijk- en dorpsraadvertegenwoordigers.

„De nieuwe aanpak is een experiment, het blijft zoeken'', zegt raadsgriffier Etienne Franken van Meierijstad. „Maar als het nog over een visie gaat, komen burgers niet zo snel. Pas als het om een nieuwe rondweg voor hun deur gaat, raakt het burgers écht. Als het concreet wordt, willen zij heel graag meepraten. Met onze nieuwe aanpak willen we voor de mobiliteitsvisie ook werken met 'focusgroepen', daarin zitten burgers, specialisten en betrokkenen. Zo is heel het land bezig met manieren om burgers beter te betrekken bij besluitvorming.''

Uden

Bij buurgemeente Uden zijn ze al langer op vergelijkbare wijze bezig. Met wisselend succes. Het betrekken van clubs en omwonenden bij enkele grote projecten zorgde tot dusver voor (extra) lange besluitprocessen met aan het eind van de rit vaak toch nog ontevreden burgers. Denk bijvoorbeeld aan de herinrichting van park Moleneind, de aanpak van de Veghelsedijk en de Oudedijk. Heel veel mensen praatten mee maar voelden zich soms toch niet gehoord als het eindresultaat tegenviel of de gemeente in hun ogen te weinig had gedaan met de 'opgehaalde informatie'.

Bij de fusie van Uden en Landerd stond burgerparticipatie hoog in het vaandel. In beide gemeenten hebben inwoners, clubs en maatschappelijke organisaties uitgebreid de kans gehad om hun zegje te doen. Maar ondanks alle inspraakmomenten, een speciale website, filmpjes, social media en zelfs een heus Maashorstfestival, overheerst het gevoel dat slechts een relatief kleine club (ruim 600 mensen in het laatste stadium) van zich heeft laten horen.

De groep 'Udenaar de toekomst' is voor het gemeentebestuur uitgegroeid tot belangrijke partner wat betreft burgerparticipatie. De club was nauw betrokken bij onder andere de inspraakbijeenkomst G1000, het Udenfonds en het Kantelhuis aan de Markt. Voor veel Udenaren blijft het echter nog steeds een redelijk onbekende club met weinig concrete plannen.

Dat geldt ook voor de gebiedsplatforms waar de gemeente graag mee overlegt maar van wie weinig Udenaren zullen weten wie daar in zitten en wat ze namens hun gebied inbrengen bij de gemeente. Daarom gaat Uden het functioneren van die gebiedsplatforms binnenkort ook evalueren waarbij wordt ingezet op kleinere gebieden. In die zin zijn dorpsraden zoals in Volkel en Odiliapeel een veel betere afspiegeling van de wensen en noden van de bevolking.

Oss

Wat dat betreft lijken ze in Oss al een stap verder. De rol van wijk- en dorpsraden is hier stevig ingebed in het gemeentelijke handelen, ook omdat elke raad zijn eigen wijkcoördinator en gebiedsbeheerder heeft. De wijkcoördinator is een ambtenaar die zorgt dat gemeentelijke plannen bijtijds op de vergadertafel van de wijk- en dorpsraden belanden en neemt vragen, adviezen en verzoeken mee terug naar het gemeentehuis. De gebiedsbeheerder op zijn beurt kan worden aangesproken op alle zaken die de openbare ruimte betreffen. Bovendien heeft elke wijk- en dorpsraad in Oss een potje waaruit subsidies kunnen worden verstrekt aan initiatieven die de leefbaarheid in wijk of kern bevorderen.

Met de Omgevingswet in aantocht verkent Oss nieuwe wegen om de inwoners te betrekken. Dit jaar werd daarom een proef gedaan in Geffen. Vier jaar nadat de gemeente Maasdonk is opgeheven moet daar iets gebeuren met het voormalige gemeentehuis. En passant gaat ook het Dorpsplein op de schop. Normaal gesproken zou het gemeentebestuur zelf bedenken welke richting het op moet, de dorpsraad om advies vragen en op basis daarvan tekeningen maken. Deze keer werd de zaak omgedraaid. De Geffenaren mochten zelf aangeven wat ze met het plein en het gemeentehuis willen, waarna een voorkeursscenario aan de Osse gemeenteraad werd voorgelegd. Die toonde zich zeer content met deze aanpak en de uitkomsten. Tegelijk bekwam de raadsleden het gevoel dat hun rol hierdoor sterk beperkt wordt. „We kunnen hier eigenlijk alleen nog maar ja op zeggen.” Want wie durft zich na al deze inbreng nog tegen de wens van het volk te keren?
